



«ՆԱԿԻՆՆԵՐՈՒՄ» ՄԻՋԵՒ ԲԱՆԱԿԱՆ

Հանրապետության նախկին նախագահ Միշել Աունի գրասենյակը հաղորդագրությամբ մը յարձակում գործեց վարչապետի պաշտօնակատար Նեժիպ Միքաթի վրայ՝ անոր նորագոյն հարցազրույցին մէջ արտայայտուած միտքերուն համար: Աունի գրասենյակը մասնաւորաբար



դատապարտեց օտարազգիներու քաղաքացիացումին հարցով նախկին նախագահին դէմ ուղղուած Միքաթի քննադատութիւնը եւ նշեց, որ նախագահութիւնը ստացած էր քաղաքացիացումի շարք մը դիմումներ, որովհետեւ նշեալ թղթածրարը մաս կը կազմէ նախագահի իրաւասութիւններուն:

Վարչապետի պաշտօնակատար Նեժիպ Միքաթի գրասենյակը հակադարձեց Աունի յայտարարութեան եւ վերահաստատեց հեռուստային վերջին հարցազրույցին



ընթացքին Միքաթի արտայայտած միտքերը՝ ինչ կը վերաբերի քաղաքացիացումի թղթածրարին: Նշենք, որ նախագահ Աունի իշխանութեան վերջին օրերուն շատ կը խօսուէր բազմաթիւ օտարազգիներու Լիբանանի քաղաքացիութիւն շնորհելու հաւանականութեան մասին, սակայն տեղեկութիւններ նշեցին, որ Միքաթի մերժած է ստորագրել նշեալ օրինակիծը:

(Շար.ք տեսնել 4րդ էջ)

ԹՈՒՐԵ-ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՄԵՐՁԵՑՈՒՄԸ ՉԷ ԲԱՅԱՌՈՒԱԾ

Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեպ Թայիպ Էրտողան յայտնեց, որ չէ բացառուած Սուրիոյ հետ յարաբերութիւններու քննարկումները, այնպէս ինչպէս կատարուեցաւ թուրք-եգիպտական յարաբերութիւններու պարագային, «որովհետեւ քաղաքականութեան մէջ մնայուն թշնամութիւն չկայ»: Ըստ Էրտողանի, Թուրքիա իրաւունք ունի գործո-



ղութիւններու ձեռնարկել երկրէն դուրս՝ երկրին եւ ժողովուրդին անվտանգութիւնը պահպանելու համար:

Իսկ «Ռոյթթըր» լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ թրքական զինուած ուժերը կ'ամբողջացնեն Սուրիոյ մէջ գործադրուելիք զինուորական լայնածաւալ գործողութեան մը նախապատրաստութիւնները, սպասելով նախագահ Ռեճեպ Թայիպ Էրտողանի հրահանգը: Ըստ գործակալութեան, թրքական գործողութիւնը պիտի կեդրոնանայ Մենախիճ, Այն Արապ-Քոպանի եւ Թել Ռիֆաթ շրջաններուն վրայ: Նշենք, որ թուրքերը 20 Նոյեմբերին ի վեր Սուրիոյ եւ Իրաքի հիւսիսային շրջաններուն դէմ կը շղթայագործեն օդային հարուածներու արշաւ մը, որ կը թիրախաւորէ Քուրտիստանի աշխատաւորական կուսակցութեան սուրիական թեւը եւ քրտական այլ կազմակերպութիւններ: Էրտողան յաջող համարած էր արշաւը, չբացառելով որ անոր յաջորդէ նաեւ ցամաքային գործողութիւն մը: Իսկ Ռուսիոյ Արտաքին գործերու նախարարութիւնը զգուշացուց, թէ նման յարձակում մը կրնայ սրել շրջանային լարուածութիւնը եւ աշխուժացնել ահաբեկչական գործողութիւնները:

ՆԱՅԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Հայաստանի Պաշտպանութեան նախարարութիւնը յայտարարեց, որ Ատրպէյճան 28 Նոյեմբերին հայկական կողմին փոխանցած է 13-14 Սեպտեմբերին զոհուած 13 հայ զինուորներու մարմին: Նախարարութեան բանբեր Արամ Թորոսեանի համաձայն, զինուորները զոհուած են հայկական ինքնիշխան տարածքին դէմ ատրպէյճանական հերթական գործողութիւնը զսպելու ընթացքին: Նշենք,



որ սեպտեմբերեան հերթական յարձակումին ընթացքին թշնամիին ուժերը թիրախաւորած էին թէ՛ զինուորական դիրքերը, թէ՛ քաղաքացիական ենթակառուցվածքները: 14 հոկտեմբերին Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան յայտնած էր, որ սեպտեմբերեան գործողութիւններուն ընթացքին զոհուած է անուազն 210 հայ՝ ներառեալ երեք քաղաքային: Վիրաւորներուն թիւը հասած էր երեք հարիւր, իսկ 28 զինուոր անհետ կորսուած էր:

ՉՄՊՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԿՈՉ

Հարաւային Կովկասի մէջ Եւրոմիութեան յատուկ ներկայացուցիչ Թոյվո Զլար անդրադարձաւ Ատրպէյճան



կատարած իր այցելութեան եւ նախագահ Իլիամ Ալիեւի հետ տեսակցութեան մանրամասնութիւններուն: Դիտել տալով, որ տարածաշրջանային շարք մը խնդիրներ տակաւին չեն լուծուած, Զլար Պաքուին ու Երեւանին կոչ ուղղեց զսպուածութիւն դրսեւորելու եւ ուժային միջոցներու գործածութենէն խուսափելու: «Քաղաքական կամք կը պահանջուի՝ լարուածութիւնը մեղմելու եւ համապարփակ կարգաւորումի հասնելու համար», ըսաւ Զլար:

ՀԱՅ-ՀՆԴԱԿԱՆ ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ



Հնդկաստանի Արտաքին գործերու նախարարութիւնը յայտարարեց, որ անհրաժեշտ է խորացնել համագոր-

(Շար.ք տեսնել 4րդ էջ)

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԼԻՔԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԻ ՆՈՐԱՆՏԻՐ ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄԻՆԸ

Շաբաթ, 26 Նոյեմբեր 2022-ին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետին այցելեց Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան (Ս.Դ.Յ.Կ.) Լիբանանի Շրջանի Նորընտիր Վարիչ Մարմինը: Ան եկած էր Վեհափառ Հայրապետին օրհնութիւնը ստանալու իր յառաջիկայ շրջանի գործունեութեան սկզբնաւորութեան:



Նորին Ս. Օծութիւնը շնորհաւորեց Նորընտիր Վարիչ Մարմինը եւ կարեւորութեամբ անդրադարձաւ միջ-կուսակցական գործակցութեան նոր մղում տալու, Լիբանանի հայութեան ներքին միասնականութիւնը ամրապնդելու եւ անոր վերականգնումին նոր թափ տալու հրամայականը:

Վարիչ Մարմինը, իր կարգին, շեշտեց Լիբանանի հայութեան ներքին միասնականութիւնը ամրացնելու անհրաժեշտութիւնը, յատկապէս երկիրը դիմագրաւող ներկայ տագնապալից պայմաններուն մէջ:

ՀՐԱԺԵՆՏ՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽԱՂԱՂՈՂԱԾ ՉՕՐԱՆՈՒՄԲԻՆ

Հարաւային Լիբանանի մէջ ծառայող Եունիֆիլի խաղաղապահ ուժերու շարքերէն ծառայող հայկական հերթական զօրախումբի ծառայութեան աւարտին առթիւ, Հայաստանի դեսպանատան մէջ երէկ տեղի ունեցաւ պաշ-



տօնական ընդունելութիւն՝ ի պատիւ Հայաստանի զինուած ուժերու խաղաղապահ զինուորներուն, որոնք միջազգային կազմակերպութեան հովանիին տակ օժանդակեցին Լիբանանի հարաւային շրջանի անվտանգութեան եւ կայունութեան պահպանումի ջանքերուն: Դեսպանատան մէջ կազմակերպուած ընդունելութեան ներկայ էին լիբանանահայ գաղութի կառույցներու ներկայացուցիչները՝ հայ քաղաքական կուսակցութիւններու, միութիւններու պատիրակութիւնները եւ գաղութային հեղինակաւոր անձնաւորութիւններ: Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը ներկայացուց Լիբանանի Շրջանի Վարիչ Մարմինի ատենապետ ընկ. Վանիկ Տազետեանը: Ընդունելութեան ընթացքին նախ խօսք արտասանեց Պէյրութի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Վահագն Աթաբէկեանը, որ կարեւորեց հայկական առաքելութիւնը Լիբանանի մէջ: Ընդունելութեան ընթացքին խօսքեր արտասանեցին նաեւ մասնակիցներ՝ ներառեալ ընկ. Տազետեան, որ Հնչակեան կուսակցութեան անուով ողջունեց հայ խաղաղապահներուն ներդրումը Լիբանանի կայունութեան պահպանումին մէջ, շնորհակալութիւն յայտնեց իրենց ծառայութիւնը ամրապնդելու օրհնութիւնը եւ ողջունեց հայկական յաջորդ զօրախումբը, որ շուտով պիտի մեկնի ծառայութեան:

Կազմակերպութեամբ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ
ԼԻՔԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԻ ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄԻՆԻ

Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Հիմնադրութեան

135 ԱՄԵԱԿԻ
ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ, 16 Դեկտեմբեր 2022-ին,
երեկոյեան ժամը 8:00-ին

Ի ՀԵՏՈՒԿՍ ԵՐԱՆՏԱՄՈՒՆԵՐՈՒ

Շատեր մոռցան պարզապես. ուրիշներ ուրացան ապերախություն. ոմանք խորամանկաբար կծկուեցան ճապով յարմարություններու նման. իսկ ուրիշներ՝ իր գոյութեան իսկ օրերուն սուր կը ճօճէին խռատ շկահիւնով: Սակայն, իրականութիւնը կը մնայ իրականութիւն, որ հորհրդային Յայաստանի եօթանասունամեայ պատմութիւնը իր անուրաւարի կնիքը դրոշմեց Յայաստանի ու հայութեան կայացման գոյերթին:

Յայաստանի մէջ խորհրդային կարգեր հաստատուեցան այն պահուն, երբ քեմալական թուրքիան հզօր թափով սկսած էր ներխուժել Յայաստան: Օրհասական պահը անգուրբ վիշապի նման մահացու սպառնալիք էր հայու գոյութեան: Գոյակռի մըն էր, որուն հետեւանքը կրնար վերջնական վերացումը ըլլալ ափ մը հայրենիքին: Անդրկովկասը ակնկալուողներ օղակուած էր թուրք-թաթարական աքցանով: Արեւմուտքէն փրկութեան լաստեր ակնկալողներ կը գտնուէին կատարուած դաժան իրականութեան առջեւ, քանզի արեւմտեան խոստումները, ինչպէս միշտ, մնացած էին պայթող փուչիկներ: Ինչ ուղղութիւն պիտի որդեգրէր հայրենիքը, ո՞ր ճանապարհով պիտի ընթանար ան, իր հայեացքները ո՞ր ուղղութեամբ պիտի սեւեռէր, ըզ ոչ՝ այն ուժին, որ հետզհետէ կ'ամրապնդուէր Յայաստանի շուրջ: Այնքան խախուտ ու դիրքաբէկ առաջին հանրապետութիւնը կը զարնուէր լրջագոյն փորձաքարի, երբ ծանրագոյն պայմաններ հիւժձած էին երկիրը՝ ռազմական, տնտեսական, բարոյափոխութեան ամուսնեցող: Եւ եղաւ այն՝ ինչ որ պիտի դառնար փրկողակ՝ գէթ պատմական այդ ճակատագրական հանգրուանին:

Այսօր, առարկայական մօտեցումով կատարուած ետահայեց ակնարկ մը կը բաւ տեսնելու եւ ըմբռնելու, թէ ինչպիսի՞ նուաճումներով եւ իրագործումներով յատկանշուած էր խորհրդային ժամանակաշրջանը: Ի հարկէ, նոր սերունդին համար քիչ մը վերացական եւ քիչ մը երեսակայական կը թուին անոնք: Բայց, ինքնատիպ եւ սեփական պատմութեան մաս կը կազմէ ան: Սերունդներու յիշողութեան մէջ կը մնայ անչնչելի եւ մասնաւոր՝ յաջողութիւնները ակնբեր:

Նախ՝ հայուն ֆիզիքական ապահովութիւնն ու հայրենիքին անվտանգութիւնն էր անհրաժեշտ: Դա՛րեր երագած էինք այդ պահը: Ռեւէ սուրի, չէր համարակեր դոյզն շարժում կատարել Յայաստանի սահմաններուն: Կար երկաթեայ բազուկ, սահառիկ սահմաններ, պինդ սահմանապահներ: Նախապէս եւ առաւել եւս այսօր, ո՞վ կրնայ երաշխաւորել հայրենիքին անվտանգութիւնը: Ակնատեսն եղանք, թէ ինչպէս ազդեցական ուժեր՝ թրքական զինակցութեամբ խախտեցին եւ թափանցեցին հայրենի սահմաններէն: Ակնաշարուն ենք՝ թէ ինչպէս յաճախ արեւելքէն եւ արեւմուտքէն կը ինչն սպառնալու լալքներ, գոշաքանդումներ, յայտարարութիւններ: Խորհրդային համակարգի օրերուն, նման ճաբատուներ ո՞վ կը ժպրիէր արձակելու կամ անպատասխանատու ելոյթներով՝ մատեր թափ տալու: Կային յստակօրէն գծուած կարմիր գիծեր՝ առ որ անկ էր: Երկիրը պէտք էր իր կեանքը շարունակէր խաղաղ պայմաններու մէջ եւ երկինքը ըլլար անամպ ու պայծառ՝ յանուն բարօրութեան եւ բարգաւաճման: Երախտամոռներուն համար դժուար է արդարօրէն գնահատել եւ արժեւորել Յայաստանի եօթանասունամեայ անվտանգ կեանքը, ապահովութեան կենսական փաստը:

Յաջողը՝ հայրենական երդիքի մը փաստը: Զորին վրայ բազմախալու բացառիկ հնարարութիւնն էր ստեղծուած: Ազգահաւաքը կը դառնար իրողութիւն՝ երբ տարագիր զանգուածներ երամերամ կ'ուղղուէին Արարատի փշեղուն՝ «Ես ոչ անտուն եմ, ոչ էլ տարագիր, ունեմ հանգրուան, ունեմ օթեան»... կամ՝ «Գնա՛ կռուակ, երկրէ երկիր»՝ որպէսզի ոչ մէկ հայ պանդուխտ չմնայ օտար ափերու: Եւ այս գեղուն խօսքերը, թունդ կը հանէին սիրտերը՝ որովհետեւ ապահով էր երկինքը հայոց, կը խտանար բնակչութիւնը, կ'արարէր յոյսով ու

հաւատքով, հայրենասիրական կուռ զգացումներով ու խիտ շարքերով: Իսկ յետխորհրդային շրջանին՝ արտագաղթի վարակը հիւժեց երկիրը: Առաջ սփիւռքը հայրենահաս տարագիր հայութիւնն էր, Եղեռնի եթաթղանէն փրկուած բերկորները, մինչ հիմա՝ հայրենաթող եւ դասալիքներու հոծ զանգուածները՝ որոնք ցրուեցան աշխարհի գրեթէ ամէն անկիւն: Անոնք ոչ միայն անտէր ձգեցին իրենց գիւղն ու արւանդ, այլեւ՝ յաջ սօտարներու խաթարեցին հայու տիպարը՝ իրենց տիպիկ «սխալներով»: Օտարներ շշմած են հիմա. - դուք հողեր կ'ուզէք թուրքիայէն, սակայն ձեր ունեցած հողէն կը փախչիք շարան-շարան...:

Մշակութային վերելքի մասին ո՞վ կրնայ ուրաւալ: Երաժշտութեան, նկարչութեան, ճարտարապետութեան, թատերական արուեստի կողմերը վկայ՝ թէ ինչպիսի՞ աննախընթաց թռիչք ապրեցաւ հայ մշակոյթը՝ ասպարէզ կարողով միջազգային հարթակներու: Փառահեղ ժամանակաշրջանի մը վիթխարի ժառանգութիւնը կայ իսկ: Զպարտութիւն առողջ զագաթներ կոփուեցան այդ օրերու մշակութային քուրային մէջ: Գոյուն այցեքարտն էր հայ մշակոյթը՝ իր ինքնատիպ դրսեւորումներով: Խօսի՛նք գիրքերու հրատարակութեանց, ընթերցասիրութեան, բազմաբանակ տպագրութեանց, գրադարաններու եւ թանգարաններու մասին, թարգմանական աշխատանքներու շուրջ, գիր ու գրականութեան, ստուարաթիւ գրագետներու առկայութեան, գրողներու հանդէպ յարգանքի ու պատկանքի փաստերուն մասին: Գոյուն ստեղծագործական միտքը իր արգասաբեր ասպարէզն էր գտած: Զապա Մատենադարանը, համալսարան, բարձրագոյն կրթութեան հաստատութիւնները, կրթական ցանցն ու դպրոցներու գոյութիւնն ու մակարդակը, կենսախիղ ու արեւաշող կեանքի բաբախումները:

Յիշե՛նք գիտութիւններու ակադեմիան, գիտակականներու նկատմամբ հոգատարութիւնը, աթոմակայանն ու աստղադիտարանը, գիտական ներուժի միջազգային չափանիշները, որոնք հետագային, կենսիկ պայմաններու եւ անտեսումներու պատճառով ծառայեցին օտարներու, ցարցուցի ափ առին օտար հիմնարկներու առջեւ՝ մինչ հայրենիքը ծայրայեղ կարիքն ուներ գիտութեան եւ գիտական միտքին: Երախտամոռները երանի՛ պահը գտնեն՝ վեր հանելու գիտութեան ակադեմիային ներդրումը հայ մտաւոր միտքի զարգացման մէջ եւ յետոյ տրտնջան խորհրդային օրերէն...:

Խորհրդային օրերուն եւ վարչակարգին կը պարտին հարիւրաւոր սփիւռքահայեր, որոնք շրջանաւարտներ հանդիսացան հայրենի բարձրագոյն կրթական հիմնարկներէն: Գոյուն թեւաբաց ընդունեց ջանասեր ուսանողներ՝ որոնք հետամուտ էին ուսման, բայց զրկուած անոր հնարարութեան: Անվճար կրթութեան, կեցութեան, թոշակի կողքին՝ անոնք լայն հնարարութիւններ ունեցան ուղեգիրներով շրջագայելու տարբեր վայրեր խորհրդային երկիրներու՝ հանգստանալու եւ զարգանալու միտումով: Արտերկրի բազմաթիւ կազմակերպութիւններ՝ քաղաքական, ընկերային, մշակութային, բարեսիրական թէ կրթական, իրենց քաղաքային ափն ու մարդուժը ստացան և. Յայաստանի շրջանաւարտներու փառանքէն: Սա ուղղակի ստարտ մըն էր սփիւռքին տրամադրուած՝ որպէսզի ան չլքէ ու գոյատեւ հայօրէն: Գոյուն ինքնըզ չզլուցաւ լոյս սփռելու, պետութիւնն ու ժողովուրդը կատարեցին առաւելագոյնս եւ այսօր կը մնայ երախտագիտութեամբ եւ շնորհակալութեամբ յիշել այդ անվերադառնալի օրերը, քաղցր ու բարի յիշատակները:

Ափտ'ս՝ հակառակ այս բոլորին՝ բազում են երախտամոռները:

Այնուամենայնիւ, մէկդի ձգելով երախտամոռները՝ ի հեճուկս անոնց՝ այսօր խորին շնորհակալութեամբ կը յիշենք խորհրդային օրերը փառակերտած մեր հարազատները:

ԱՄԵՏԻՍ ՈՍՇՄԻԿ

ԶԱՐԿԱՅԻՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԵՋ ԾԱՌԱՅՈՂ ԶԱՅՈՑ ԲԱՆԱԿԻ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ԱՅՑԵԼԵՑԻՆ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՅՐԱՎԱՆԸ



Երկուշաբթի, 28 Նոյեմբեր 2022-ին, Լիբանանի մօտ Յայաստանի Զանրապետութեան դեսպան Վահագն Աթաբէկեանի առաջնորդութեամբ, հարաւային Լիբանանի Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան (Մ.Ա.Կ.) խաղաղապահ ոյժերու մէջ ծառայող հայկական բանակի շուրջ 40 զինուորներ, իրենց հրամանատարին գլխաւորութեամբ, այցելեցին Անթիլիասի Մայրավանք: Անոնք հանդիպում ունեցան Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Յայրապետին հետ եւ ստացան անոր հայրական օրհնութիւնը:

Առաջին հերթին, խօսք առաւ Յայաստանի դեսպանը: Ան Վեհափառ Յայրապետին ներկայացուց վեց ա-միսէ ի վեր հարաւային Լիբանանի մէջ ծառայութեան լծուած հայոց բանակին առաքելութիւնը՝ յայտնելով, որ բանակի զինուորները իրենց պատասխանատուութեան անարտին կը վերադառնան հայրենիք՝ լծուելու իրենց զինուորական ծառա-

(Ծար.ը տեսնել 4րդ էջ)

ԹԱՓՈՒՐ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ (ԺԻՐԱՅՐ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ)

Այսօր, հեռաւոր ԱՄՆ-ի Պոսթըն քաղաքին մէջ, ամերիկեան ցուրտ հողը պիտի գրկէ պատկառազոյու հայ մտաւորականի մը յոգնաբեկ մարմինը:



Ինչ տրտաբեկիչ է խօսիլ ու գրել անձնաւորութեան մը մասին, որ դեռ երէկ կեանքու ժպիտ էր ու կատակ, կը վազվզէր գրասենեակէ գրադարան, կ'ոստոսէր գիրքերու եւ թերթերու հաւաքածոներու մէջ, գրասենեակներու շուրջ համբերատար ժողովական էր ու իմաստուն խորհրդատու, փորձառու կրթական մշակ էր եւ ժամանակակից հայ գրողներու կեանքին ու գործերուն լաւագիտակ, հմուտ մատենագետ էր եւ տարիներու տնօրէն ու կրթական մշակ, ի բնէ խմբագիր էր հայ մամուլին ամենամօտիկ հետեւող, հաճելի խօսակից եւ փնտռուած գրուցակից, միութենական, բարեկամ ու ընկեր շատ շատերու, ամուսին, հայր, մեծ հայր, ամբողջական մտաւորական մը ու հայրենի հողին շքրմ հաւատացող եւ... Կիլիկիոյ Զաճն արձուեթոյնին հպարտ շառավիղներէն:

Անկարելի էր ճանչնալ ժիրայր Դանիէլեանը եւ չտպաւորուիլ իրմով: Ամէն գրոյց անոր հետ առիթ մըն էր բան մը սորվելու, գիտելիքներու վրայ մասնիկ մը անլեցնելու, սրամտութեամբ համեմուտած խօսքերէն տրամադրութիւնը բարձրացնելու եւ ապա՝ յաջորդ հանդիպում մը եւս ունենալու ցանկութեամբ՝ ակամայ «ցտեսութիւն» ըսելու: Ինչպէս յազնալ ծով գիտելիքներ պաշարած անձի մը հետ խօսակցելէ. շրջուն զանձարան մը արդարեւ, որուն ներկայութիւնը սրահ մը կը լեցնէր, իսկ այսօր՝ բացակայութիւնը՝ ամայութեան տրտմութիւնը կը յուշէ...:

Բացի ընտանեկան հանդիպումներէ, տակաւին պատանի, առիթ ունեցած եմ գտնուելու իր բնակարանը. անլի ստուգի՝ գրադարանտունը, որուն անհնար էր «չնախանձիլ». գիրքերով ծեփուն պատեր, աշ-ձախ գիրքեր եւ պարբերականներու կուտակուած համարներ, գրասեղանին վրայ՝ դարձեալ գիրքեր ու թերթեր: Տասնեակ տարիներ ենք՝ երբ հարցուցի բնակարանին կացութեան մասին, ժպիտով էր պատասխանը՝ տունը տեղ չմնաց նոր գիրքեր ամբարելու...:

2019-ի Յուլիսին, Անթիլիասի մէջ կայացած հայ մամուլի համահայկական համագումարին (որուն կազմակերպիչներէն էր ինք), երբ միասին ուղղուեցանք Կաթողիկոսարանի իր գրասենեակը, Նոյնն էր վիճակը՝ լեռնակուտակ հաստափոր գիրքեր, նորատիպ հատորներ, պարբերականներ, որոնք կրկնօրինակներէն պատրաստ էր տալու սիրայօժար կերպով:

Ան, տասնամեակներու ընթացքին, դարձաւ լիբանանահայութեան մտաւորական կեանքի հեղինակաւոր դեմքերէն: Խմբագրեց բազմաթիւ հատորներ լիբանանահայ թէ հայրենի գրողներէ, ինչպէս՝ Սարգիս Արմէն, Գառնիկ Աղդարեան, Արմէն Դարեան, Գուրգէն Մահարի, Վարդգէս Պետրոսեան, Բագրատ Ուլուբաբեան եւ ուրիշներ. եղաւ առանց-քային ուժերէն մշակութային-գրական կեանքին՝ դասախօսութիւններով, ելոյթներով, կազմակերպչական նախաձեռնութիւններով: Զաջալերող էր երիտասարդ տարրերու եւ կ'աշխատակցէր մամուլին՝ հմտաւից եւ շահեկան յօդուածներով: Յաճախ կ'այցելէր «Արարատ» օրաթերթը եւ ցանցառաջէպ կ'աշխատակցէր թերթին՝ մասնաւոր բացառիկ թիւերուն: Իր անունը անլի առնչուած մնաց «Շիրակ» գրական հանդէսին, Զայկապեան Զայագիտական Զանգեշի: Ուշագրաւ է նաեւ իր ներկայութիւնը 70-ական թուականներու նորարար ու յեղափոխաշունչ «Երիտասարդ Յայ.»-ի խմբագրական կազմէն ներս, որ իր օրին նոր երանգ կը հաղորդէր օրուան յայտուն մթնոլորտին: Ան հրատարակեց բազմաթիւ հատորներ մատենագիտական, գրականագիտական եւ բանասիրական բնոյթի, որոնք մնայուն արժեքներ են անտարակոյն: Կատարեց նաեւ մատենագիտական սրբագրութիւններ կարգ մը հատորներով՝ իր բծախնդիր եւ բարեխիղճ պրոյեկտներով: Լիբանանահայ դպրոցին մասին հրապարակած իր յօդուածաշարը (2002) կարեւոր փաստաթուղթ պիտի մնայ գաղութին պատմութեամբ հետաքրքրուողներուն համար:

2005-ին, գրասեր շրջանակը հաճելի անակնկալի մը դէմ յանդիման գտաւ ինքզինք: Զրապարակուեցաւ «Կամար» գրական պարբերականին անդրանիկ թիւը ժիրայր Դանիէլեանի խմբագրապետութեամբ: Որակաւոր, բովանդակալից, գեղատիպ ու ճաշակաւոր գրական հանդէսը իր շուրջ խմբեց սփիւռքահայ եւ հայրենի մտաւորականներու ընտրանի մը: «Կամար»ը սփիւռք-հայրենիք հատուածները կամբողջ կամարն էր որ կը խորհրդանշէր: Զանգեշը դարձաւ անոր խմբագիրին տարբերը: Գրական երեւոյթ մը աներկեան:

Թորոս Թորանեան իր «Ապրող Մարդեր» (1991) գիրքին մէջ Ժ. Դանիէլեանին համար կը գրէր՝ «Նոր Մը, Որ Շողկապուած է Թէ՛ Նորին Թէ՛ Զինին» եւ այդ նորը տարիներու ընթացքին դարձաւ երեց սերունդի պատկառելի անձնաւորութիւններէն մին: Ան հակառակ իր շեշտուած քաղաքական ուղղութեան, մնաց հորիզոնական յարաբերութիւնները պահպանող դեմք մը՝ բոլոր շերտերուն հետ գործակցող, «Լեզու գտնող» իր բարեհամբոյր եւ հեզաբարոյ շաղկապով:

Եւ հիւս էր անսպասելի հարուածը՝ Պէյրութի նաւահանգիստին պայթուած (4 Օգոստոս 2020), որուն զոհերէն դարձաւ ժիրայր Դանիէլեան՝ Նոյնինքն իր բնակարանին մէջ՝ կորսնցնելով իր աչքերուն այն-քան թանկարկ լոյսը: Իրօք, սա ցաւալի բեկումն էր իր կեանքին: Արեւ մը հայ մտաւորականութեան համար: Փոխադրուեցաւ ԱՄՆ՝ դուստրերուն մօտ, դարմանումի եւ ապա վերադառնալու իր լքեալ գրասենեակը: Սակայն գնաց... խառնուելու օտարտոյի խորթ հողին: Զաճնէն Պոսթըն՝ տարաբախտ հայու տարօրինակ պատմութիւն...:

«Կամար»-ի 32-րդ թիւին (2019) խմբագրական խորագրուած է՝ «Զայ Գիրքին Ու Գրադարաններուն Ապագան...», ուր կայ եռատող մէջբերում մը բանաստեղծ Մուշեղ Իշխանէն՝

Զեզ որք կը ձգեն ու կ'երթան անյազ, Յայոց դպրութեան դուք հայ՝ մատեններ, Պիտի դուք, աւա՛ղ, մնա՛ք անժառանգ...

Ահաւասիկ խմբագրականին վերջին տողը՝ «Եւ լաւ է, որ Մուշեղ Իշխան երեսուն տարի առաջ դարձաւ անդենականի բնակիչ...»: Աւա՛ղ, այսօր, այ՛ս տողին հեղինակը եւս դարձաւ անդենականի բնակիչ...:

Մինչ Պոսթընի մէջ վերջին հրաժեշտը պիտի տան ժիրայր Դանիէլեանին՝ Պէյրութի մէջ տակաւին թափուր է իր գրասենեակը, կ'ողբայ իր գրասեղանը, կ'արտասուեն իր սրտի հատորները, իրենց տիրոջ կը սպասեն իր գուրգուրանքին արժանացած հազարաւոր մատենները, զինք կը սպասեն իր գրչեղբայրները, կրտսեր գործակիցները, սաներն ու սանուհիները, աշակերտներն ու ընթերցողները, միտքի ու գրիչի զինակիցները...:

Ափտ'ս. թափուր է գրասենեակը եւ թափուր պիտի մնայ ընդմիշտ...:

Ա. Ռ.

ԱՐՅԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՎԼԽԱԿՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՅԱԾ ԽՈՐՀՐԴԱԿՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒԱԾ ԵՆ ԱՐՅԱՆԻ ՇՈՒՐՁ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՉԱՐԿԱՅՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՉԱՐՅԵՐ

Արցախի Հանրապետության նախագահ Արայիկ Յարուբեյանը հրավիրած է աշխատանքային խորհրդակցության՝ Ազգային ժողովին մեջ ներկայացուած քաղաքական ուժերու ներկայացուցիչներուն մասնակցութեամբ:



Քննարկուած են Արցախի Հանրապետության շուրջ քաղաքական զարգացումներուն վերաբերող հարցեր: Խորհրդակցութեան մասնակցած են նաեւ ԱԺ նախագահ Արթուր Թովմասեանը, Անվտանգութեան խորհուրդի քարտուղար Վիթալի Պալասանեանը, Նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Կարեն Շահրամանեանը, արտաքին գործերու նախարար Դաւիթ Բաբայեանը, պաշտօնատար այլ անձեր:

ԵՂԻՉԷ ՉԱՐԵՆՑԻ ԴԱՏԵՐ ՅՈՐԵՆԵՎՄԻՆ ԱՌՈՒԻ ԳՐՈՂԻՆ ՏՈՒՆ-ԹՎՆԳԱՐՎՄԻՆ ՄԷՋ ԲԱՅՈՒԵՅԱԿ «ԱՐՓԵՆԻԿ ՉԱՐԵՆՑ-90» ՅՈՒՅՂԱՎՈՒՄԷՐ

Եղիչէ Չարենցի աւագ դստեր Արփենիկ Չարենցի ծննդեան 90-ամեակին առթիւ 28 Նոյեմբերին գործի տուն-թանգարանին մէջ բացուեցաւ «Արփենիկ Չարենց-90» ցուցահանդէսը: Յուշադրութեան ներկայացուած են Արփենիկի լուսանկարները՝ մանկութենէ մինչեւ հասուն տարիք, ինչպէս նաեւ անոր գիրքերն ու անձնական իրերը:



«Նոյնիսկ մեր ընտանիքին կեանքը բաժնուած էր երկու մասի. մէկ մասը մայրս իր գաւազներուն նուիրած էր, միւս մասը՝ հոր յիշատակին: Մենք խանդով չէինք վերաբերեր անոր: Յետոյ հասկցայ, որ Չարենցը ազատ չէր թողներա նոր, եւ ան մինչեւ կեանքին վերջը կը խօսեր հոր հետ: Չարենցեան ժառանգութիւնը ոչ միայն ֆիզիքական էր, այլեւ՝ հոգեւոր: Մայրս այլ կերպ կ'ընկալէր զայն», նշեց ան: Արմէն Չարենցը պատմեց, որ մայրը շատ մտահոգուած է Եղիչէ Չարենցի թողած ժառանգութեան ապագային համար եւ պարբերաբար դիմած է պատկան մարմիններուն, որպէսզի աշակցին ու տարածք տրամադրեն զանոնք պատշաճ պահպանելու եւ ներկայացնելու նպատակով: Այն իրերը, որոնք պահուած են Արփենիկ Չարենցի տան մէջ, հետագային տեղ գտած են Չարենցի տուն-թանգարանին մէջ: Արմէն Չարենցը տուն-թանգարանի ցուցամուշները հարստացուց՝ կառոյցին յանձնելով Չարենցի ձեռագիր մը՝ նուիրուած Արփենիկ Չարենցին եւ Գաբրիէլ Սունդուկեանի գիրքերէն մէկը, որ հեղինակը նուիրած է իր դստերը, իսկ յետոյ այն յայտնուած է Չարենցի մօտ, որ գիրքը նուիրած է Արփենիկին: Եղիչէ Չարենցի թոռնուհի Գոհար Չարենցը պատմեց, որ երբ ծնած է Արփենիկը, Չարենցը շատ-շատ ուրախ եղած ու պաշտած է զայն: «Դստեր անունը դրաւ Արփենիկ՝ իր առաջին կնոջ՝ վաղամեռիկ Արփենիկ Տեր Աստուածատրեանի պատուին, սակայն զայն կ'անուանէր «պոժիք»: այդպէս կը կանչէր, այսինքն՝ աստուածիկ, իր պոռք աստուածուհին կը համարէր Արփենիկը, որուն շատ բաւաստեղծութիւններ նուիրած է», նշեց Գոհար Չարենցը: Միջոցառման ժրիրն մէջ տեղի ունեցաւ նաեւ «Չարենցի Աղօթքները» վերահրատարակուած գիրքին շնորհահանդէսը: Գիրքին վերահրատարակումը նախաձեռնած է ֆիզմաթ գիտութիւններու թեկնածու Կարեն Թոթանեանը:

ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ ԿՐՕՆԱՍԵՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒՄԸ ՀԱՆԴԻՍԱԿՈՐԱԳՊԵՍ ՆԵՑ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 63-ԱՄԵԱԿԸ

Սուրբ Էջմիածնի Կրօնաւեր Տիկնանց Համախմբումին հիմնադրութեան 63-ամեակի հանդիսութիւնը մեծ շուքով նշուեցաւ Կիրակի, 20 Նոյեմբեր 2022-ի կէսօրին: ՀԲԸՄ-ի Տեմիրճեան մեծ սրահը լեցուն էր Համախմբումին առաքելութեան հաւատացող հայորդիներով:

թային եւ հոգեւոր գործունէութիւնները, մինչեւ օրս շարունակուող ընկերային, բժշկական, մարդասիրական ծառայութիւնները: Նշելով լիբանանահայութեան դիմագրաւած դժուարութիւնները, ան ըսաւ:



Յուշանուէր ստացողներու նուիրեալ անդամներ



Սրբազան Հայրեր վարչական կազմով

Հանդիսութիւնը իրենց ներկայութեամբ կը պատուէին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին եւ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսին ներկայացուցիչներ, գերաշնորհ Տեր Մուշեղ Եպիսկոպոս Բաբայեան՝ լուսարարապետ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի, բարձրաշնորհ Տեր Կոմիտաս արքեպիսկոպոս Օհանեան՝ լուսարարապետ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, գերաշնորհ Տեր Արմաշ Եպիսկոպոս Նալպաստեան Առաջնորդ Դամասկոսի թեմի:



Բարեշնորհ Կոմիտաս Արք. Օհանեան

Ներկայ էին նաեւ Հայաստանի Հանրապետութեան արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Պրն. Վահագն Աթաբեկեանը իր ազնիւ տիկնոջ հետ, Rotary Club Beirut Cedars կազմակերպութեան նախագահ Ռոնի Ֆարրա եւ անդամներ, Inner Wheel կազմակերպութեան նախագահ Անի Տանձիկեան, BASSMA կազմակերպութեան նախագահ Ասնտրա Խլաթ Ապաղլուր, ինչպէս նաեւ Լիբանանի հասարակական, ազգային բարեսիրական միութիւններու կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներ, պատկառելի հիւրեր եւ Համախմբումի անդամներ:

«2019-Էն ի վեր, ի տես լիբանանահայութեան դիմագրաւած ընկերային, տնտեսական ծանր պայմաններուն, Համախմբումը դիմեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին օժանդակութեան, որ չուշացաւ օգնութեան հասնելու:

2020-2021-ին հարիւրաւոր կարիքաւոր ընտանիքներ (չորս տարբեր առիթներով) Լիւբանան օժանդակութիւն ստացան: Այս առիթով, անգամ մը եւս մեր խորին երախտագիտութիւնը կը յայտնենք Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. ծայրագոյն պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին, որովհետեւ լիբանանահայութիւնը միշտ տեղ գտած է անոր աղօթքներուն, խորհրդածութիւններուն եւ մտածումներուն մէջ»:

Ատենապետուհին շնորհակալութիւն յայտնեց «Rotary Club Beirut Cedars», «Rene Mouawad Foundation», «Inner Wheel», «BASSMA» բարեսիրական կազմակերպութիւններուն, որոնց հետ գործակցաբար բժշկական սարքեր եւ անոնախիւթ կը բաժնուի լիբանանահայ համայնքի կարիքաւորներուն:



Անահիտ Տանձիկեան

Տիկն Անահիտ Տանձիկեան մեջբերումներ կատարեց Հայաստանի Հանրապետութեան 31-րդ տարեդարձին առիթով Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին ուղերձէն, շնշտելով որ ընդգծուած են մեր ժողովուրդին եւ հայրենիքին բարգաւաճման յղուած իմաստալից խորհուրդներ:

«Սիրելիներ, մեր լի-նելութեան, մեր պետականութեան անվտանգութեան հիմնասիւնը մեր ազգային միաբանութիւնն է: Որքան ամուր եղաւ այդ հիմքը, այնքան հաստատուն պիտի ըլլայ մեր անկախ պետականութիւնը եւ անոր նուիրական գիտակցութիւնը մեր մէջ»:

«Անկախութեան համար պետք է տքնելու եւ պայքարիլ ամէն օր: Այսօր հրամայական է, որ աշխարհասփիւռ հայութիւնը համախմբուի հայրենիքի շուրջ՝ գործելով եւ արարելով ի շահ անոր արժանապատիւ կեանքի եւ յառաջընթացի: Հայրենիքը եւ ազգային արժանապատուութիւնը չեն կրնար ստորադասուիլ անձնական ու հատուածական շահերուն եւ բարեկեցութեան»:

«Հայրենիքը ազգի իւրաքանչիւր զաւակինն է: Եւ բոլորս պատասխանատու ենք հայրենիքին համար, պատասխանատու ենք Աստուծոյ առջեւ, մեր սրբազան հոգին ու սրբավայրերուն առջեւ, պատասխանատու ենք հայրենիքին իրենց կեանքն ընծայած մեր նահատակներուն եւ ապագայ սերունդներուն առջեւ»:

«Հայոց Եկեղեցին միշտ եղած է պետականութեան զօրացման նուիրեալը: Ինչպէս երէկ, այսօր եւ վաղը եւս նոյն նախանձախնդրութեամբ պիտի շարունակենք ջանքեր բերել հայոց անկախ պետականութեան ամրապնդման կարելու գործին»:



Գերշ. Մուշեղ Եպ. Բաբայեան

Իր խօսքի աւարտին ատենապետուհին նշեց, որ Սուրբ Էջմիածնի Կրօնաւեր Տիկնանց Համախմբումը անուն մըն է, որ խօսք չէ, այլ՝ գործ:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի եւ Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ համար իր տեսակին մէջ եզակի կազմակերպութիւն մըն է:

Ան երախտագիտութիւն յայտնեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսին, բոլոր հոգեւորականներուն, ինչպէս նաեւ այն անհատներուն, ազգայիններուն, հաստատութիւններուն ու բարերարներուն, որոնք հաւատարմով Համախմբումին առաքելութեան, սատար հանդիսացան եւ մինչեւ օրս թիկունք կը կենան անոր գործունէութիւններուն: Ապա ան խնդրեց ծափահարութիւնով ողջունել նախկին եւ ներկայ բոլոր վարչականները. տիկնիներ՝ Ֆրիտա Սարգիսեան՝ պատուոյ վարչակազմ, Ալիս Եաղճեան, Անի Աղապաշեան, Հուրի Օհանեան, Անի Պոտրուեան, Հուրի Փարթաւեան, Լեւոն Գարակեօզեան, Սիլվիա Յակոբեան, Յասմիկ Տեմիրճեան եւ հանգուցեալ Ռուպինա Ճիկեղեան, որուն վերջին կամքը սուրբ է Համախմբումին համար:

ԱՆԱԳԻՏ ՏԱՆԶԻԿԵԱՆ

(Շաբ. ր. տեսնել 4րդ էջ)

